

Veertig jaar lang diende Michel Verhulst in de Belgische Zeemacht ons land. Hij was ordonnansofficier van wijlen koning Boudewijn. Zelfs nu hij met pensioen is, blijft dienstbaarheid zijn leven tekenen. Onder meer als voorzitter van Caritas International en van de Belgische vereniging Vrienden van Zuster Emmanuelle. De 'voddenraapster van Caïro' overleed op 20 oktober, net vóór haar honderdste verjaardag.

Ilse Van Halst

'Zuster Emmanuelle was een elektron van de Kerk'

MICHEL VERHULST

HET IS NOG vroeg in de ochtend, als we na een stevige klim in de beboste heuvels van het Waalse Ottignies aanbellen ten huize van Michel Verhulst, admiraal op rust. De golvende horizon en de rijke herfstkleuren moeten een verademing zijn voor de man die jaren doorbracht op de baren. En die een leven lang werd gedreven de wereld te ontdekken. „De betrekkingen tussen Noord en Zuid boeiden me altijd al. Mijn vader was actief in import en export, zodat ik als kind voortdurend mensen uit alle hoeken van de wereld over de vloer zag komen.”

– *Waarom koos u voor een militaire loopbaan?*

Wie dienst neemt bij de marine treedt in dienst van zijn land. Behalve een militaire functie – bijvoorbeeld het verdedigen van onze koopvaardijvloot – heeft de zeemacht ook een belangrijke burgerlijke taak: deelnemen aan de Belgische diplomatie.

Loopt een schip een haven in een ander land binnen, dan betekent dit dat betrokken staten overeenkwamen dat een stuk grondgebied van het ene land 'binnenkom' in het ander. Dat wordt beschouwd als een uiting van vriendschap. Leeft land A op gespannen voet met land B, en beslist België naar land A te varen, dan wordt dit internationaal beschouwd als een teken dat België partij kiest voor A. Een marineschip kan dus worden ingezet in het hele spectrum van vriendschap tot oorlog. Net dat is de kracht van een marineschip. Omdat het een morzel Belgisch grondgebied in het buitenland is, vormt het een belangrijk instrument om invloed uit te oefenen tijdens een staatsbezoek of om onderhandelingen te voeren.

Overigens vervult de zeemacht ook belangrijke taken in eigen land zoals de visserijwacht,

het vernietigen van mijnen, hulp aan schepen en personen in nood.

– *Na uw pensioen werd u voorzitter van de Belgische Vrienden van Zuster Emmanuelle.*

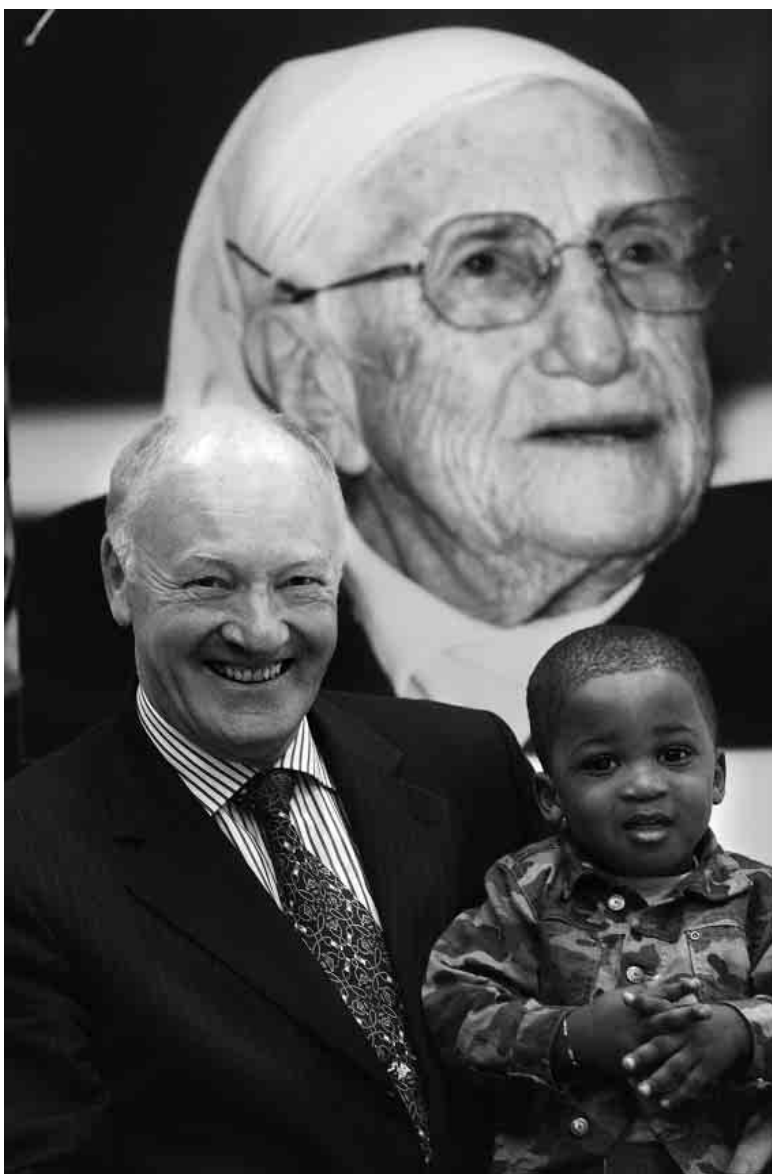
Dit engagement is een vorm van dienstbaarheid, net als mijn militaire loopbaan. Het ligt in het verlengde van mijn levenswijze, en dat net als de andere vrijwilligers-taken die ik op me neem. Zo ben ik voorzitter van de Koninklijke Belgische Marine Academie, opdrachthouder bij het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis en secretaris van de kerkfabriek in onze parochie.

De Vrienden van Zuster Emmanuelle ondersteunen projecten in Egypte, maar ook in Sudan, Uganda, Nepal en Sri Lanka, die kinderen en jonge vrouwen menselijke waardigheid willen teruggeven. In de geest van zuster Emmanuelle die keer op keer herhaalde: „Ik kom niet als weldoener, allereerst kom ik op voor rechtvaardigheid. Het kan niet dat wij in het Westen stapels eten in onze vuilnisemmers kieperen, terwijl ze in het Zuiden van hongers sterven.”

– *Wat bewonderde u precies in zuster Emmanuelle?*

Voor mij was ze iemand als koning Boudewijn. Als ze naar je keek, keek ze via je ogen tot in je hart. Rechtstreeks. Je voelde je meteen aangesproken. Jij werd opgeroepen. Jij was verantwoordelijk om iets van de wereld te maken.

Twee jaar geleden was ik bij haar; toen een journalist haar vroeg: „Als u binnenkort God ontmoet, hoe zal dat gebeuren?” Met glinsterende oogjes achter haar ronde brillenglazen antwoordde ze: „Het zal heel eenvoudig zijn. Hij zal me niet vragen of ik elke zondag naar de mis ga zoals een goede katholiek betaamt, of ik zoals een protestant dagelijks bid, of vroom ben zoals een goede moslim, of solidair zoals je kunt verwachten van iemand

Michel Verhulst, bekommerd om morgen. © Herman Ricour

die niet gelooft. De enige vraag die Hij me zal stellen, luidt: 'Heb je liefgehad?' Want dat is het allerbelangrijkste.”

Zuster Emmanuelle was een elektron van de Kerk, een elementair deeltje dat vrij beweegt, maar met een rechtstreekse band met het evangelie. Net daarom sprak ze zoveel jongeren aan. Ze beleefde het evangelie van binnenuit, ze ademde het.

– *Intussen bent u ook voorzitter van Caritas International. Was de overgang van het leger naar de ngo-wereld niet vreemd?*

Volstrekt niet. Vaak zeggen mensen me: „Zo, u bent militair. U houdt dus van oorlog.” Maar dat

heeft er niets mee te maken. Toen mijn vrouw en ik in onze parochie verantwoordelijk waren voor de catechese, kreeg ik de kans de jongeren mee te nemen naar een legerkamp voor de jeugd. Ze mochten daar onder meer een vuurwapen bedienen. Nadien tikte de pastoor me op de vingers. Bleek dat sommige ouders onstemd waren. Maar wat had Petrus bij zich in de Hof van Olijven? Een zwaard... Een wapen is zoals onze tong, maakten reeds de Griekse fabeldichter Aesopus en later de apostel Jakobus duidelijk. Het kan ten goede en ten kwade worden gebruikt. Dat vind ik een betere uitleg dan praten over 'rechtvaardige oorlog'.

Ik hecht veel belang aan de relaties tussen Noord en Zuid. Omdat van de kwaliteit van onze betrekkingen met andere volkeren de levensvreugde van onze kinderen en kleinkinderen zal afhangen. Persen we landen uit om zelf zoveel mogelijk winst te maken, dan zal dit zich op de lange duur tegen ons keren. Denk maar aan de verzuurde relaties tussen Zuid-Amerika en de Verenigde Staten.

We moeten erover waken dat dit niet gebeurt tussen Europa en Afrika. De band met Afrika is belangrijk voor de toekomst van Europa. Europa zelf is erg klein, maar met Afrika erbij kunnen we in de toekomst echt wel enige invloed uitoefenen in de rest van de wereld. We mogen Afrika niet uitpersen, we moeten zorg dragen voor het Zwarte Continent. We moeten bouwen aan een rechtvaardiger wereld. Dat houdt in dat we naar het Zuiden moeten trekken, maar ook dat men in het Zuiden onze komst moet aanvaarden. Wat niet altijd het geval is. Wij menen al te vaak goed te doen door onze manier van werken op te leggen. Willen we echt vooruitgang boeken, dan moeten we samenwerken met de mensen ter plaatse, op hun manier. En aanvaarden dat dit tijd vraagt.

– *De wereld gaat momenteel gebukt onder de financieel-economische crisis. Wat zijn de gevolgen voor de ngo-wereld?*

We vrezen dat er minder geld zal binnenstromen. Maar wie weet, beseft men net door deze crisis dat het hoog tijd is om het roer om te gooien. Om meer afstand te nemen van consumptie en scherper na te denken over al wat zomaar in de vuilnisbak belandt.

Het is echter niet omdat de afvallemmers hier minder gevuld zijn, dat het teveel terecht komt bij de mensen die ginds er nood aan hebben. Hier schuilt een taak voor de ngo's. We moeten blijven de aandacht van de man in de straat vestigen op die plaatsen in de wereld waar zovelen het minder goed hebben. Ook vandaag, in de huidige crisis. Want ook al is hier minder beschikbaar, we bezitten nog steeds stuitend veel in vergelijking met sommige andere werelddelen.

Van de kwaliteit van onze betrekkingen met andere volkeren zal de levensvreugde van onze nakomelingen afhangen